

Bilag E

Eksempler på miljømyndighedernes faglige og kulturelle deroute

Sløring og tilmudring af kendsgerninger

Miljøministeriets kommentarer til høringsvar til Vandområdeplanerne 2021-2027 december 2025

Fra side 574 og 575 (Bemærk, understregningerne er Fair Spildevands)

Sammenfatning af høringsvar: Bornholms Regionskommune vil gerne vide, hvor der kan findes dokumentation for, at spildevand fra ukloakerede ejendomme i spredt bebyggelse er årsag til, at miljømålet ikke kan opfyldes.

Miljøministeriets bemærkninger: Den efterspurgte dokumentation findes ikke i vandområdeplan- dokumenterne eller de tilhørende bekendtgørelser.

Det er et krav ved kommunens meddelelse af påbud om forbedret spildevandsrensning til ukloakerede ejendomme i spildevandsplanens rensklasseoplande efter § 30 i miljøbeskyttelsesloven i spildevandsbekendtgørelsen, at der findes dokumentation for, at det omhandlede nedstrømsliggende vandområde er forurenede af spildevand i et omfang, der gør, at det miljømål for vandområdet, der er fastsat i bekendtgørelse om miljømål udstedt i medfør af lov om vandplanlægning, ikke er opfyldt.

Det er iht. retspraksis ikke nødvendigt, at kommunen fremviser denne dokumentation ved meddelelse af påbud om forbedret spildevandsrensning [...]

Mht. § 35, stk. 1, nr. 3 er det tilstrækkelig dokumentation ved kommunens meddelelse af påbud om forbedret rensning, at kommunen henviser til udpegningen af området (rensklasseoplandet) i indsatsprogrammet for vandområdeplanerne.

Fair Spildevands bemærkninger: Miljøstyrelsen svarer ikke på Bornholms Regionskommunes spørgsmål, selvom de samtidigt skriver "at det er et krav at der findes dokumentation" Hvorfor mon de så ikke bare fortalte, hvor den dokumentation kan findes?

Måske, fordi de ikke har den eller fordi dokumentationen ikke understøtter et rensklasseopland! Men når Miljøstyrelsen, kan skrive sådan her til Næstved Kommune:

"Svar 2.2. Ift. § 35, stk. 1, nr. 3 er det ikke tilstrækkelig dokumentation, at vandområdet er spildevandsforurenede. Der skal være dokumentation for, at spildevandspåvirkning er årsag til, at miljømålet for vandområdet ikke er opfyldt. Det skal være en årsagssammenhæng på stofniveau....."

må de jo have dokumentationen et eller andet sted, de vil bare meget nødtigt udlevere den!

Miljøstyrelsen skriver, at kommunerne ikke skal dokumentere, at det er spildevand, der er årsagen til manglende målopfyldelse. Hvis ikke det er kommunerne, der skal dokumentere det, må det jo være Miljøstyrelsen, men det er ikke dem der er den kompetente myndighed på området!

Der er flere opmærksomhedspunkter i dette. For det første. Miljøstyrelsen kan ikke egenhændigt bestemme, at kommunerne ikke skal leve op til officialprincippet?

For det andet. Retspraksis tilsidesætter også den kompetente myndigheds forpligtelse til at leve op til officialprincippet, hvilket virker besynderligt! Det er ikke domstolenes opgave at blåstempe en tilsidesættelse af en garantiforskrift.

Og sidst, men bestemt ikke mindst. Miljøstyrelsen mener at spildevandsbekendtgørelsens § 38, stk. 1, nr. 3 er opfyldt, blot kommunerne kan henvise til, at der er et rensklasseopland.

Det er i allerhøjeste grad et retssikkerhedsmæssigt problem. For det første fordi Miljøstyrelsen ofte ikke kan dokumentere et rensklasseoplands berettigelse. Fair Spildevand har flere eksempler på, at der i et rensklasseopland er vandløb, som har faunaklasse 5, 6 eller 7. De lever alle op til miljømålet, og der kan - som Vestre Landsret dom S-1732-23 har fastslået, den 27. august 2024 - ikke udstedes påbud til disse vandløb.

For det andet. Kommunerne bliver af Miljøstyrelsen direkte opfordret til at springe spildevandsbekendtgørelsens § 38, stk. 1, nr. 3 over. Miljøstyrelsen siger dermed, at kommunerne bare skal udstede påbud med afsæt i spildevandsbekendtgørelsens § 32, stk. 2. Det er bagvendt og er juridisk forkert, idet § 32, stk. 2 er direkte afhængig af, at der kan udstedes et gyldigt påbud efter Miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1. Og gyldigheden af påbuddet er afhængigt af, at der er dokumentation for, at spildevandsbekendtgørelsens § 38, stk. 1 er opfyldt.

Ifølge officialprincippet er det kommunerne, der har forpligtelsen til at sikre sig at de oplysninger de modtager fra Miljøstyrelsen er korrekte og retvisende. Altså må kommunerne undersøge de bagvedliggende data. De data, der kan verificere om det er spildevand, der er årsagen til manglende målopfyldelse, før de træffer en afgørelse om at udstede et påbud.

Så spørgsmålet må jo være, hvem er det, der skal fremlægge dokumentationen på, at spildevandsbekendtgørelsens § 38, stk. 1, nr. 3 er opfyldt?

Miljøstyrelsen skriver, at spildevandsbekendtgørelsens § 38, stk. 1, nr. 3 er opfyldt, når bare der kan henvises til et rensklasseopland. De siger også, at der skal være dokumentation for, at det er spildevand, der er årsagen til manglende målopfyldelse, men samtidigt nægter de helt åbenlyst at oplyse, hvor den dokumentation kan findes. **Så kan det ikke blive mere mudret, og dækkes af et kæmpe røgslør.**

Derfor er det et meget alvorligt problem, at Miljøministeriet henviser til en retspraksis, der frikender kommunerne for at fremvise dokumentation for et givent påbud.

Der er næsten aldrig 2 sager der er ens. Kommunerne må hverken undlade en individuel saglig begrundelse eller undlade en proportionalitetsvurdering.

Fair Spildevand citeres på side 749-750 for følgende: "Ingen steder påtales totale mængder nitratkvælstof fra et lands samlede landbrugsareal. Derimod er det nitratkoncentrationen, der skal måles for, f.eks. med henblik på at udpege sårbare zoner.

Miljøministeriets bemærkninger:

For overfladevand opstiller hverken nitratdirektivet eller vandrammedirektivet konkrete mængder, niveauer, grænseværdier eller lignende, men angiver målet normativt. [...] idet den totale mængde af nitrat – og ikke koncentrationen i en given mængde vand - er betydende for vandmiljøet. Dette stemmer godt overens med praksis blandt øvrige EU-lande.

Fair Spildevands kommentar:

Normativt betyder hvad der er godt, retfærdigt eller ønskværdigt. Altså konkrete målinger er nu blevet sekundært [sic], må man konkludere.

Grænseværdien for nitratkvælstof i nitratdirektivet er opgivet til 50 mg nitrat/l og hverken i dette direktiv eller vandrammedirektivet efterlyses noget om totale mængder kvælstof.

"Dette stemmer godt overens med praksis blandt øvrige EU-lande." Det er en sandhed med modifikationer, som det ses herunder.

I COWI rapporten "nabotjek af vandrammedirektivet" fra 2018 står på side 142 *"I forhold til specifikke målsætninger og fastsættelse af reduktionsbehov vedrørende næringsstofbidrag til kystvande, anvender alle de undersøgte lande, undtaget Danmark, koncentrationer af fosfor og kvælstof frem for belastningstal i tons pr. vandområde i deres vandplaner"*.

Proportionalitetsprincippet udfordres

[Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1172 \(MOF alm. del\) stillet 8. juli 2022 efter ønske fra Erling Bonnesen \(V\)](#)¹. J.nr. 2022-8163 Den 22. august 2022

Miljøministeren svarer side 3, 3. sidste afsnit:

"Kommunerne har gennem de seneste år gjort en stor indsats for at opdatere oplysningerne i BBR, men der er stadig områder, hvor afløbskoderne er usikre. Opgørelsen af udledning af spildevand fra de enkelte enkelthusstande med eget renseanlæg er forbundet med usikkerhed, fordi der er tale om meget små spildevandsmængder, hvoraf det er vanskeligt at udtage retvisende målinger."

¹ <https://www.ft.dk/samling/20211/almudel/mof/spm/1172/svar/1902795/2612898/index.htm>

Fair Spildevands kommentar:

Usikre renseskoder. Der må i denne forbindelse gøres opmærksomt på at det bestemt ikke er ligegyldigt om renseskoden er 31, (direkte udledning) eller renseskode 502, (udledning via dræn).

Det er ude af proportioner at skulle investere mere end 100.000 kr. i at rense meget små spildevandsmængder. Miljøministeriet er oven i købet usikre på, hvor meget der reelt udledes, og usikre på afløbskoderne. Mængderne er så små, at man ikke engang kan udtage retvisende prøver!

De meget små mængder bliver endda reduceret med 50%, i følge Miljøstyrelsen, måske endnu mere, idet ingen ved det fordi det ikke er undersøgt*! Yderligere bliver de meget små mængder reduceret endnu mere, når det når ud i vandløb.

Hvis der ikke kan tages retvisende prøver fordi spildevandsmængderne er så små, må det jo forholde sig således, at forureningen er så lille, at den ikke gør skade på miljøet, og derfor ikke er påbudsfremkaldende!

Miljøministeren svarer side 3, sidste afsnit:

**"Ved udledning til dræn kan der ske retention og udsivning. Det kræver konkret viden om årstidsvariationen i grundvandsstanden samt drænsystemets udformning og længde for at vide, hvor stor en del af spildevandet, der siver ud fra drænene eller omsættes. Dette kendskab findes ikke på enkeltejendomsniveau"*

Fair Spildevands kommentar:

Nej, Miljøministeriet ved det overhovedet ikke, og nok heller ikke på markniveau.

På trods af den manglende viden, skriver Miljøstyrelsen i spildevandsvejledningen *"Med hensyn til § 35, stk. 1, nr. 2, er det ikke afgørende for meddelelse af påbud, om ejendommens bidrag til forureningen af et vandområde er stort eller lille, herunder om forureningen sker gennem lange drænstræk"*

Det må være klart for enhver, at Miljøstyrelsen, i spildevandsvejledningen, udtaler sig uden fagligt grundlag.

Borgernes retssikkerhed er truet på grund af, at Miljøstyrelsen ikke ved, hvor meget af spildevandet der rent faktisk kommer ud i den anden ende af et dræn.

Borgere får påbud, meldes til politiet, anklages og dømmes ofte i retten*, uden det kan bevises om spildevandsbekendtgørelsens § 38, stk. 1, nr. 2 er opfyldt. For at den skal være opfyldt, skal man alene bidrage til faktisk forurening af den modtagne recipient.

*Miljøstyrelsen indrømmer i 2022 at de ikke kan dokumentere, hvor meget af spildevandet der holdes tilbage, siver ud eller omsættes i dræn. Det vil altså sige at alle påbud til ejendomme, der har udledninger gennem dræn, er udokumenterede. Derfor bør alle domme afsagt før 2022, annulleres og gå om på grund af manglende viden.

Og når Østre landsret, i dom afsagt, den 29. oktober 2019 på side 10, skriver følgende *"Efter disse oplysninger og tiltaltes egen forklaring om afløbsforholdene på ejendommen har landsretten*

endvidere lagt til grund, at afløbet gennem en række drænrør samt en grøft fører til vandløbet Syvbækken, og at ejendommens udledning dermed bidrager til forurening af vandløbet, jf. herved Højesterets dom af 28. maj 2002 (UfR 2002.1820H)" gør de det uden fagligt belæg.

Østre landsret henviser til Højesteretsdommen, hvor følgende er at læse "..... og da sagsøgerne ikke har godtgjort, at udledningen fra det enkelte spildevandsanlæg ikke bidrager til forureningen af Søndre Vese, lægges det til grund, at sagsøgernes spildevandsanlæg bidrager til forureningen af Søndre Vese."

Højesterets udtalelse er af gode grunde heller ikke fagligt underbygget.

Ministeriet kender godt regelgrundlaget - men efterlever det ikke selv

[Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1173 \(MOF alm. del\)](#)² stillet d. 8. juli 2022 efter ønske fra Peter Seier Christensen (NB).

Spørgsmål nr. 1173

Vil ministeren redegøre for, hvilke EU-direktiver der forpligter Danmark til at holde regnskab med den samlede årlige mængde kvælstof i alt, der udledes til vandmiljøet? Og vil ministeren redegøre for den mere konkrete udstrækning af disse forpligtelser?

Miljøministeren svarer

Vandrammedirektivet (2000/60/EF) forpligter Danmark til at opstille programmer for overvågning af overfladevandets og grundvandets tilstand.

Dette dækker for overfladevandområder bl.a. fysisk-kemiske parametre, herunder næringsstoffetilstand, hvor overvågningsfrekvensen som udgangspunkt skal ske med intervaller på 3 måneder. Overvågningen skal suppleres med krav fra bl.a. nitratdirektivet og byspildevandsdirektivet.

Herved skal effekten af det nationale nitratbehandlingsprogram kunne vurderes, og det skal være muligt at fastslå omfanget af nitratforurening fra landbruget og føre kontrol med vandområder, der modtager udledning af spildevand og direkte udledninger, som kan forventes at være væsentlige for vandmiljøet.

[...]

Samlet set vil den konkrete udstrækning af overvågningsforpligtelserne efter direktiverne kræve, at der ved overvågningen fremkommer tilstrækkelig mange data til en pålidelig vurdering af vandforekomsternes tilstand og belastning.

Fair Spildevands kommentar:

² <https://fairspildevand.dk/wp-content/uploads/Folketingsspørgsmaal-1173-stillet-af-NB.pdf>

Det er jo en ren tilståelsessag.

Myndighederne ved tilsyneladende udmærket, hvad de er forpligtet til ifølge direktiver og bekendtgørelser.

Men der er unægtelig tale om modstridende forklaringer, når de i høringssvar til Vandområdeplanerne 2021-2027 december 2025 skriver til Bornholms Regionskommune, at det er tilstrækkelig dokumentation ved kommunens meddelelse af påbud om forbedret rensning, at kommunen henviser til teoretisk beregnede rensklasseoplande.

Fair Spildevand er vidende om, hvorfor Miljøstyrelsen (nu SGAV³) tyer til teoretiske beregninger.

Se blot nedenstående under "[Vandløbs kemi og fysik skal indgå i miljøvurdering](#)⁴"

"Biologerne vurderer den økologiske tilstand i vandløb ved at se på de såkaldte biologiske kvalitetselementer. De biologiske kvalitetselementer er de fisk, smådyr vandplanter og alger, der lever i vandløbene.

*Der er imidlertid også et **EU-krav** om, at de såkaldte hydromorfologiske forhold samt de fysiske og kemiske forhold supplerer den viden der indsamles om de biologiske forhold.*

De hydromorfologiske forhold omhandler vandstrømningen og den fysiske udformning af vandløbene, som fx passageforholdene, strømforholdene, dybden og vandløbsbundens struktur.

De fysiske og kemiske forhold omhandler vandets temperatur og dets sammensætning, bl.a. indholdet af ilt, salt og næringsstoffer.

Forskerne fra Aarhus Universitet undersøgte med disse projekter om data om hydromorfologiske, fysiske og kemiske kvalitetselementer kan supplere den viden om vandløbenes tilstand, som man får fra de biologiske kvalitetselementer.

Projekterne viste, at de fysiske og kemiske forhold i vandløbene har betydning for tilstanden i vandløbene, men at det kun i få tilfælde har været muligt at fastsætte egentlige grænseværdier for disse parametre mellem de forskellige tilstandsklasser.

Fair Spildevands kommentar til ovenstående:

Miljøstyrelsen giver også her udtryk for, hvad de skal undersøge. Men hvis de havde efterlevet kravene i Vandrammedirektivet, ville det ikke være muligt for dem at skrive om et eneste vandløb, omfattet af vandområdeplanerne ([vandplandata.dk](#)⁵) sådan her:

"Manglende viden - For vandområdet mangler der fortsat viden om vandområdets primære påvirkninger som hindrer målopfyldelse herunder, hvilke andre påvirkninger der kan være når de fysiske forhold vurderes at understøtte de fastlagte mål."

³ Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

⁴ <https://mst.dk/erhverv/rent-miljoe-og-sikker-forsyning/vandmiljoe/vandomraadeplaner/vandplanprojekter/vandloebprojekter>

⁵ https://vandplandata.dk/vp3_2endelig2025/vandomraade/vandloeb/DKRIVER1847 se under "undtagelser"

Endvidere undlader Miljøstyrelsen dog en meget væsentlig detalje.

Aarhus Universitet har i det omtalte projekt, påpeget, at det er på grund af manglende data, huller i dataserierne og på grund af, at der ikke foretages målinger på de samme stationer over en årrække, at der ikke kan fastsættes grænseværdier. Miljøstyrelsens fortolkning af NOVANA overvågningen har været og er stadigvæk dybt utroværdig.

At den nationale overvågning af vandløb er meget mangelfuld understøttes i en artikel fra 2023: [Indsatsen for at forbedre de danske vandløb hviler på et ufuldstændigt vidensgrundlag⁶](#), bilag G

hvorfra vi har taget enkelte udklip

*"Ifølge Miljøstyrelsens vandområdeplaner 2021-2027 er den kemiske tilstand kun kendt i **seks procent** af de danske vandløb."*

Peter Kaarup siger: *"Af **praktiske og ressourcemæssige årsager** er det dog ikke muligt at overvåge forekomsten af disse forurenende stoffer i samtlige målsatte vandområder gennem prøvetagninger og kemisk analyse, slår han fast.*

*Derfor har Miljøstyrelsen igangsat **udviklingen af modeller** til estimering af koncentrationer af kemiske stoffer i umålte overfladevandområder"*

Det er yderst uheldigt, at Miljøstyrelsen bliver nødt til at udvikle modeller til estimering af koncentrationer af kemiske stoffer på grund af praktiske og ressourcemæssige årsager. Det beviser at de ikke gør som de skal, og derfor ikke ved, hvordan tilstanden er i de danske vandløb.

Peter Pagh siger det meget tydeligt her: *"En væsentlig del af dokumentationen af vandløbenes tilstand er baseret på teoretiske beregninger. Man har simpelthen ikke foretaget tilstrækkeligt med reelle målinger af faktorer som kemiske stoffer eller vandplanternes tilstand," siger han og slår sin pointe fast:*

"Indsatsen for at forbedre vandløbenes økologiske tilstand hviler altså på et ufuldstændigt vidensgrundlag".

Professor i miljøret, Peter Pagh, har vedholdende udtrykt kritik af danske myndigheders fortolkning af EU-direktiverne.

I 2005 udgav han et [Responsum om det retlige grundlag for recipientmålregulering af vandløb⁷](#) på 55 sider,

Han sammenfatter: Siden 1970 har embedsmænd i ministeriet truffet egenrådige og juridisk kritisable beslutninger i relation til EU's fiskevandsdirektiv. Og man har givet EU-Kommissionen usande oplysninger.

⁶ <https://dm.dk/bio/alle-artikler/biodiversitet/indsatsen-for-de-danske-vandloeb-hviler-paa-et-ufuldstaendigt-vidensgrundlag/>

⁷ <https://uretten.dk/wp-content/uploads/2014/03/Responsum-af-Peter-Pagh1.pdf>

I 2011 uddyber han i en avisartikel "[Svindel og magtmisbrug i Miljøministeriet gav](#)"⁸ sin kritik, se **bilag H**

I 2023 har han fokus på forvaltningen af vores vandløb, som omtalt ovenstående, se **bilag G**⁹

[En stille bøn til dagsordensættende medier](#)¹⁰, se **bilag I**

Med udgangspunkt i bogen, "Når embedsmænd lovgiver" af Jørgen Grønnegård Christensen m.fl. (2020) har Fair Spildevand netop fået offentliggjort en minikronik, der fremhæver nogle problemstillinger, der er relevante i denne ansøgning til Procesbevillingsnævnet.

Fordi denne og lignende kronikker/læserbreve har yderst vanskeligt ved at finde nåde i redaktionerne på de landsdækkende medier, og kommer derfor ikke med på den medieskabte dagsorden, som nogen kalder tidsånden.

Og vi kan ikke ignorere at retsvæsenets aktører er påvirket af dette lige såvel som resten af befolkningen. Det er nok vanskeligt at gøre noget ved, men problemstillingen bør have i erindring.

Et par klip fra læserbrevet:

- Jørn Rasmussen mener, at miljølovgivningen styres af embedsmænd med skjulte dagsordener og uden lovhjælp, hvilket har ført til faglig inkompetence og fejlfortolkning af retsgrundlaget.
- Han påpeger, at bekendtgørelser udarbejdes uden ministeriel involvering og parlamentarisk kontrol, hvilket underminerer Grundlovens krav om lovbehandling i Folketinget.
- Jørn Rasmussen kritiserer, at Miljøministeriet og Miljøstyrelsen både udsteder, fortolker, kontrollerer og sanktionerer regler.
- Han fremhæver, at spildevandsområdet reguleres 100 procent via bekendtgørelser og ikke lever op til miljøbeskyttelseslovens intentioner om at begrænse spild af ressourcer gennem kredsløbsorienterede løsninger.
- Jørn Rasmussen opfordrer de dagsordensættende medier til at tage ansvar for at afsløre lovløsheden og sikre, at trepartsaftalen ikke skaber yderligere skade.

Spildevand og miljøbeskyttelsesloven

Hele spildevandsområdet reguleres 100 pct. via bekendtgørelser og lever slet ikke op til intentionerne i miljøbeskyttelsesloven, der både i formålsparagraffen og lovbemærkninger har meget fokus på næringsstoffers kredsløb.

Det hedder bl.a. i lovens § 3. "Ved bedømmelsen af omfanget og arten af foranstaltninger til forebyggelse og imødegåelse af forurening skal der lægges vægt på hele det kredsløb,

⁸ <https://fairspildevand.dk/wp-content/uploads/Bilag-H-Svindel-og-humbuk-Peter-Pagh-2011-11-26.pdf>

⁹ <https://fairspildevand.dk/wp-content/uploads/Bilag-G-Indsatsen-for-danske-vandloeb-mangler-vidensgrundlag.pdf>

¹⁰ <https://fairspildevand.dk/wp-content/uploads/En-stille-boen-til-dagsordensaettende-medier.pdf>

som stoffer og materialer gennemløber, med henblik på at begrænse spild af ressourcer mest muligt".

Lidt forsimplet kan det udlægges som at vi ikke har spildevand, "men vand med ressourcer". Det sender signaler om decentrale grønne lavteknologiske løsninger, hvor næringsstofferne udnyttes direkte til plantevækst i stedet for at samle det centralt og bruge energi og kemi for at fjerne næringsstoffer.

Gældende spildevandsplaner for det åbne land hviler på teoretisk beregnede rensklasser fra 1997. Men vandrammedirektivet bygger ikke på teori, men kræver konkrete målinger. Direktivet blev implementeret i dansk lovgivning den 22. december 2003.

Pålagt byrder i 20-30 år uden hjemmel

Nitrat- og vandrammedirektivet udelukker ikke direkte modelberegninger og teoretiske typetal. De kan supplere, men ikke overtrumfe reelle målinger, og næringsstoffer skal måles i koncentrationer og ikke i totale mængder. Derfor kan vi konkludere at, at befolkningen i det åbne land har været pålagt byrder i 20-30 år pga. fejlfortolkning af retsgrundlaget.

Fair Spildevand

13. januar 2026